

JOHTAJUUS

”Karismaattinen johtaja on ihminen, jonka johtajuus perustuu yksilön erityiselle pyhyydelle, sankaruudelle tai poikkeukselliselle luonteelle,” sanoo sosiologi Max Weber. Mistä sellaisia johtajia löytyy; taivasten valtakunnasta? Haluan laajentaa tätä käsitystä, sillä tunnen paljon ihmisiä, joita pidän karismaattisina vaikuttajina. He toimivat usein näkymättömästi ja saavat silti aikaan hienoja tuloksia ja tyytyväisyyttä ympärillään.

Kriisitilanteissa, taisteluissa, puhujapöytä, kulttuurissa, urheilussa... tarvitaan sankareita ja esikuvia. Mutta arkipäivän tilanteissa sellainen voi jopa häiritä motivoituneiden ihmisten työskentelyä. Johtajuus -sanaan on kautta aikojen liitetty yleviä mielikuvia. Historia kertoo karismaattisista johtajista. Mutta miten paljon ja missä heitä tarvitaan tulevaisuudessa?

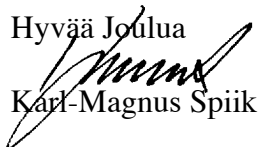
Johtajuus on arkipäiväinen asia. Palvelutilanteissa myyjä pyrkii johtamaan asiakasta ostopäätökseen ja lääkäri potilasta kohti terveempiä elintapoja. Puhelinkeskus johtaa päivän aikana satoja pikku tilanteita. Lasten leikeissä yksi ryhtyy johtamaan ja saa usein muut mukaansa siten, että jokainen löytää paikkansa ryhmässä. Näin tapahtuu luonnostaan, ilman että tämä lapsi on sankari. Hän on sama tyttö tai poika, joka kotona kiukuttelee eikä siivoa huonettaan.

Tiimissä voi kuka tahansa ottaa johtajuuden, mutta se edellyttää, että tiimi tietää miksi se on olemassa, minne se on menossa ja miten sinne mennään. Toimiva johtajuus edellyttää lisäksi luottamusta, keskinäistä arvostusta ja pelisääntöjä. Tiimin esimies on välillä sankari eli ryhmän edessä näyttämässä esimerkkiä. Toisinaan hän on ryhmän keskellä keskustelemassa ja vaikuttamassa. Nykyään hän on usein takana ja antaa tiimille työrauhan. Tarvittaessa hän johtaa suoraan eli käskää ja puuttuu tilanteisiin. Lopullinen vastuu ja päätösvalta on esimiehellä, mutta niin kauan kuin asiat hoituvat, antaa hän tilaa yksilöllisyydelle ja itseohjautuvuudelle.

Johtajuus on tietoinen valinta eikä synnynnäinen ominaisuus, vaikka toisille sen ottaminen on helpompaa. Se on halua viedä asioita eteenpäin. Se on nöyryyttä ymmärtää itseään ja toisia. Se on vuorovaikutustaitoa ja aitoutta olla ihminen ihmisten joukossa. Se on palautteen antamista ja vastaanottamista. Se on oppimista ja itsensä kehittämistä. Haluaisinkin enemmän puhua karismaattisista ihmisistä, jotka olemuksellaan ja toiminnallaan vaikuttavat myönteisesti ympäristöönsä. Mitä useammassa johto- ja muussa tehtävässä heitä on, sitä paremman maailman saamme aikaiseksi.

Jokainen lapsi syntyy määrättyihin olosuhteisiin. Alussa ympärillä olevan ihmiset johtavat, mutta askel kerrallaan vastuu siirtyy itselle. Parhaimmillaan jokainen aikuinen johtaa itse itseään arvojensa pohjalta kohti omia tavoitteitaan. Sen voi tehdä yhtä hyvin johtaja ja työntekijä, viulunsoittaja ja kotiäiti. Kysymys on henkilökohtaisista valinnoista. Liikumme kesäisin saaristossa veneellä ja kävin silloin tällöin tapaamassa yhtä kalastajaa. Hän oli aito ja vaatimaton. Hänellä oli suuri sydän ja hän puhui suomea hauskesti. Hän pohti elämän tarkoitusta omalla yksinkertaisella tavallaan. Hän teki minuun suuren vaikutuksen. Minusta hän oli hyvin karismaattinen ihminen.

Joulunakin tarvitaan johtajuutta: mitä tehdään, miten ja milloin. Käytännön rituaalit sujuvat usein omalla painollaan. Mutta löytyykö henkistä johtajuutta? Kuka työpaikalla ja perheessä nostaa henkiset arvot esiin, jotta kaikilla on parempi olla? Pienikin asia, joka lisää lämpöä ihmisten kesken ja saa muut kasvamaan, on suuri teko. Mitä tämä tarkoittaa Sinun kohdallasi tänä jouluna?

Hyvää Joulua

 Karl-Magnus Spiik